

سوالات تستی درس هفتم علوم و فنون ادبی (پرش)

۱ - با توجه به ویژگی‌های «فکری» شعر سبک خراسانی همه ابیات به جز می‌تواند متعلق به این سبک باشند.

- ۱) گل سوری به دست باد بهار
 ۲) گاه چون برگ رزان اندر خزان لرزان
 ۳) آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب
 ۴) چون شمع نیمه جان به هوای تو سوختیم
 ۵) سوی باده همی دهد پیغام
 ۶) شود گاه چون باغ بهاری پر گل و پر بر شود
 ۷) با صد هزار نزهت و آرایش عجیب
 ۸) با گریه ساختیم و به پای تو سوختیم

۲ - مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) این گوهر پرفروغ یا رب
 ۲) درخت تو گر بار دانش بگیرد
 ۳) به جز یک پرتو از انوار دانش
 ۴) همچو لؤلؤ کند، ای پور، تو را علم و عمل
 ۵) آلوده خاک و آب تا کی؟
 ۶) به زیر آوری چرخ نیلوفری را
 ۷) فروغ آفتاب خاوری نیست
 ۸) ره باب تو همین است برو بر ره باب

۳ - کدامیک از توضیحات ارایه شده درباره تاریخ ادبیات قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم و آثار آن کاملاً درست است؟

- ۱) در مجموع قرن پنجم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارایه آداب و رسوم ملی بود.
 ۲) ابوعلی بلعمی، تاریخ بلعمی را به دستور منصور بن نوح سامانی به عربی برگرداند.
 ۳) ناصر خسرو کسی بود که در موضوع موعظه و نصیحت قصیده تمام و کمال سرود و سپس کسایی مروزی شیوه او را ادامه داد.
 ۴) آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در نثر این دوره هنوز رایج نشده بود.

۴ - هریک از توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام گزینه است؟

استحکام دهنده شعر غنایی در دوره آغازین شعر فارسی

اولین پیرو راه کسایی در سرودن قصیده حکمی

نخستین نمونه نثر مصنوع

شاعری که تحول روحی او، آغازی برای دگرگونی عمیق شعر فارسی بود.

① رودکی - سنایی - کلیله و دمنه - مولوی

② شهید بلخی - ناصر خسرو - کلیله و دمنه - سنایی

③ رودکی - سنایی - کشف الاسرار و عدةالابرار - سنایی

④ شهید بلخی - ناصر خسرو - کشف الاسرار و عدةالابرار - مولوی

۵ - جاهای خالی عبارت‌های زیر به ترتیب با موارد کدام گزینه تکمیل می‌شوند؟

الف) بر مبنای تقسیم‌بندی بهار، پنجمین دوره نثر فارسی، است که از ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ هجری قمری طول کشیده است.

ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در ایران بود.

ج) اصل منظومه «درخت آسوریک» به زبان است.

د) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا از ویژگی‌های نثر کتاب است.

① دوره بازگشت - مشرق و شمال شرقی - فارسی میانه - سفرنامه ناصر خسرو

② دوره بازگشت - مشرق و شمال شرقی - پارتی - التفهیم

③ دوره ساده‌نویسی - شمال و شمال شرقی - فارسی میانه - قابوس‌نامه

④ دوره ساده‌نویسی - شمال و شمال شرقی - پارتی - تاریخ بلعمی

۶ - اوج سبک خراسانی در چه زمانی بود و شاعر کدام گزینه جزو شاعران معروف این سبک

نیست؟

① سامانیان - سنایی

② سامانیان - ناصر خسرو

③ سلجوقیان - نظامی

④ سلجوقیان - فردوسی

۷ - هریک از توضیحات زیر مربوط به کدام شاعر است؟

الف «ادامه‌دهندهٔ راه کسایی در سرودن قصاید تمام و کمال در موضوع موعظه و نصیحت

ب «پایه‌گذار شعر پارسی

پ «به اوج‌رسانندهٔ شعر حماسی ایران

ت «استحکام‌دهندهٔ شعر غنایی

۱) شهید بلخی - فردوسی - عنصری - رودکی

۲) ناصر خسرو - فردوسی - رودکی - شهید بلخی

۳) شهید بلخی - رودکی - فردوسی - رودکی

۴) ناصر خسرو - رودکی - فردوسی - شهید بلخی

۸ - در ادبیات کدام گزینه به ویژگی‌های «فکری» شعر سبک خراسانی به درستی اشاره شده است؟

الف) مضمون عمده اشعار این سبک، حماس و مدح و اندرز است - معشوق، عمدتاً زمینی است.

ب) فکر و کالم ساده است. - کمتر است. لغات عربی و لغات بیگانه، در مقایسه با دوره‌های بعد.

ج) اشعار پندآموز این دوره ساده است. - فکر و کلام ساده است.

د) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. - شعر واقع‌گرا و توصیفات عمدتاً طبیعی است.

ه) قافیه و ردیف بسیار ساده است. - روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد.

۱) ب - د - ه

۲) ه - ج - الف

۳) ج - د - ب

۴) د - ج - الف

WWW.20SHOO.IR

۹ - هر یک از توضیحات زیر به ترتیب کتاب‌های کدام گزینه را معرفی می‌کند؟
 الف) این کتاب ترجمه «تاریخ الرسل و الملوك» است و نویسنده هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به ایران به دست آورد و بر آن افزود و برخی مطالب را نیز حذف کرد.
 ب) این کتاب حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد. موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است.
 ج) اصل این کتاب را «محمد بن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است. جمعی از دانشمندان آن زمان این کتاب را به فارسی برگرداندند.

۱) تاریخ بلعمی - شاهنامه ابومنصوری - ترجمه تفسیر طبری

۲) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری

۳) تاریخ بلعمی - شاهنامه ابومنصوری - تفسیر طبری

۴) شاهنامه ابومنصوری - تاریخ بلعمی - تفسیر طبری

۱۰ - مفهوم کلی کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) هر کسی را سر چیزی و تمنای کسی است ما به غیر از تو نداریم تمنای دگر

۲) کی رفته ای ز دل که تمنا کنم تو را کی بوده ای نهفته که پیدا کنم تو را

۳) ما از تو به غیر از تو نداریم تمنا حلوا به کسی ده که محبت نچشیده‌ست

۴) ای در دل من اصل تمنا همه تو وی در سر من مایه سودا همه تو

۱۱ - بر بنیاد تقسیم‌بندی بهار و با توجه به دوره‌های تاریخی، نثر فارسی با چه دوره‌ای آغاز می‌شود و در دوره سبک عراقی کدام نوع نثر رایج بود؟

۱) سامانی - فنی ۲) سامانی - مصنوع

۳) دوره غزنوی و سلجوقی اول - فنی ۴) دوره غزنوی و سلجوقی اول - مصنوع

۱۲ - مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

۱) شد آن زمانه، که او شاد بود و خرم بود نشاط او به فزون بود و غم به نقصان بود

۲) امروز به غم فزون‌ترم از دی و امسال به نقد کمتر از پارس

۳) از روی لاله‌زار لطافت پرید و رفت امروز آب و رنگ به رنگ حنا نماند

۴) بوی بهبود ز اوضاع جهان می‌شنوم شادی آورد گل و باد صبا شاد آمد

۱۳ - با توجه به ویژگی‌های «فکری» شعر سبک خراسانی همهٔ ابیات به‌جز می‌تواند متعلق به این سبک باشند.

- ۱) گل سوری به دست باد بهار سوی باده همی دهد پیغام
۲) گاه چون برگ رزان اندر خزان لرزد شود گاه چون باغ بهاری پرگل و پربر شود
۳) آمد بهار خرم با رنگ و بوی طیب با صدهزار نزهت و آرایش عجیب
۴) چون شمع نیمه‌جان به هوای تو سوختیم با گریه ساختیم و به پای تو سوختیم
- ۱۴ - نخستین آثار زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. خراسان بزرگ شامل چه مناطقی می‌شد؟

- ۱) خراسان کنونی - افغانستان - ارمنستان - تاجیکستان
۲) ماوراءالنهر - تاجیکستان - افغانستان - خراسان کنونی
۳) تاجیکستان - آذربایجان - ماوراءالنهر - افغانستان
۴) خراسان کنونی - سیستان - تاجیکستان - آذربایجان
- ۱۵ - همهٔ گزینه‌ها به‌جز در مورد شعر زیر درست است.
«شنیدم که یک بار در حله‌ای سخن گفت با عابدی کله‌ای (حله: محله)
که من فرّ فرماندهی داشتم به سر بر کلاه مهی داشتم
سپهرم مدد کرد و نصرت وفاق گرفتم به بازوی دولت عراق
طمع کرده بودم که کرمان خورم که ناگه بخوردند کرمان سرم
بکن پنبه غفلت از گوش هوش که از مردگان پندت آید به گوش»

- ۱) استفاده از قالب مثنوی برای بیان مفهوم
۲) جابه‌جایی ضمیر در بعضی از مصراع‌ها
۳) بهره‌گیری از آرایه‌های کنایه و جناس
۴) سفارش شاعر به عبادت کردن و پرهیز از ظلم و ستم نسبت به زیردستان

۱۶ - در کدام عبارت نگرش حکمی و تعلیمی نامشهود است؟

۱) طبیعی را دیدند که هرگاه به گورستان رسیدی، ردا در سر کشیدی.

۲) نگویم جوانی مکن، لکن جوان خویشتن دار باش.

۳) ای پسر هرچند جوانی، پیرعقل باش.

۴) جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد.

۱۷ - در ابیات کدام گزینه، ویژگی‌های «فکری» سبک خراسانی درست آمده است.

الف) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه و مدح و اندرز است.

ب) از لغات عربی و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد کم‌تر استفاده شده است.

ج) اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره ساده است و جنبه علمی و دستوری دارد.

د) اشعار با افکار فلسفی و پیچیدگی‌های عرفانی در آمیخته است.

ه) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی در شعر غلبه دارد.

و) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.

۱) الف - ج - ه ۲) الف - ه - و ۳) ب - ج - د ۴) د - ه - و

۱۸ - با توجه به تحلیل ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

«نه پیوسته رز خوشه تر دهد گهی برگ ریزد گهی بر دهد

برون آید از زیر ابر آفتاب به تدریج و اخگر بمیرد در آب

ز ظلمت مترس ای پسندیده دوست که ممکن بود کاب حیوان در اوست

نه گیتی پس از جنبش آرام یافت؟ نه سعدی سفر کرد تا کام یافت؟

دل از بی‌مرادی به فکرت مسوز شب آبستن است ای برادر به روز»

۱) در بیت آغازین آرایه‌های «واج آرایی» و «جناس» به کار رفته است.

۲) در بیت پایانی آرایه‌های «تضاد» و «جناس» زینت‌بخش کلام سعدی شده است.

۳) واژه «اخگر» از کاربردهای کهن زبان است و «بمیرد» در معنای امروزی به کار نرفته است.

۴) پیام محوری شعر صورت سؤال، «تأکید بر آمدن آسانی پس از دشواری» است.

۱۹ - مفهوم دو بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

«بوی جوی مولیان آید همی یاد یار مهربان آید همی
ریگ آموی و درشتی راه او زیر پایم پرنیان آید همی»

- ۱) نظر گر بر جمال کعبه باشد رهنوردان را گل بیخار از خار مغیلان می توان چیدن
۲) چشم من چون چشمه آموی گشت از هجر تو تن به خون در چون میان چشمه آموی، موی
۳) به دشواری توان دیدن وجود ناتوانم را به تار پرنیان مانم ز عشق پرنیان پوشی
۴) درشتی ها بود در پرده نرمی های گردون را نباشد لقمه این سنگ دل از استخوان خالی
- ۲۰ - در تمام گزینه ها ویژگی های نثر دوره سامانی دیده می شود به جز گزینه

۱) پس چون یعقوب بدید که عیص همی گرید فراز آمد و هر دو یک دیگر به کنار گرفتند، و بگریستند، و به شهر باز آمدند و همی بودند.

۲) پس زلیخا یکی مهمانی بساخت و پنج زن از زنان مهتران بدان مهمانی خواند، یکی زن بود از خاصگان ملک

۳) قصبه پارسی شهری بزرگ است و خرم با خواسته و مردمان بسیار و اندر وی دو آتشکده است که آن را بزرگ دارند و اندر وی یک گونه اسپرغم است، سوسن و نرگس خوانند. برگش چون برگ سوسن است و میان چون نرگس.

۴) پنجم محرم سنه ثمان و ثلثین و اربعماید، دهم مرداد ماه سنه خمس عشر و اربعماید از تاریخ فرس، به جانب قزوین روانه شدم و به دیه قوهه رسیدم، قحط بود.

۲۱ - کدام گزینه در خصوص شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم صحیح است؟

- ۱) رایج ترین انواع شعر فارسی در این دوره، حماسی، تعلیمی و غنایی بود.
۲) کسی که در این دوره قصیده تمام و کمال با موضوع حکمی و اندرزی سرود، ناصر خسرو بود.
۳) شاعران این عصر بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنها از قلمرو تعلیم کلی اخلاقی فراتر نمی رفت.
۴) شعر مدحی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، استحکام یافت.

۲۲ - در میان گزینه‌های زیر کدام گزینه‌ها از ویژگی‌های نثر دوره سامانی نیست؟

الف) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

ب) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی

ج) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنا

د) لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد

ه) افزایش لغات عربی نسبت به دوره قبل

و) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار عرب

۱ الف - ه ۲ و - ه ۳ د - الف ۴ ج - الف

۲۳ - در کدام گزینه، حذف فعل به قرینه صورت گرفته است؟

۱) خیمه مسلمانان ملک است و ستون پادشاه و طناب و میخ‌ها رعیت، پس اصل، ستون است.

۲) و این ضحاک را ازدها از آن گفتندی که بر کتف وی دو پاره گوشت بود بزرگ و سر آن به‌کردار ماری بود.

۳) ما قصد بلخ داریم این زمستان، آنگاه وقت بهار چون به غزنین رسیدیم آنچه را واجب کند در باب وی فرموده آید.

۴) و من از هرات بدان حضرت پیوستم و نداشتم از برگ و مجل هیچ.

۲۴ - به چه دلیل سبک خراسانی را سبک سامانی هم می‌نامند؟

۱) به دلیل اینکه اوج آن در زمان سامانیان بوده است.

۲) زیرا شاعران آن دوره شاعران مخصوص دربار سامانی بودند.

۳) زیرا بعد از نابودی سامانیان به وجود آمد.

۴) به دلیل این که سامانیان حامی شاعران و نویسندگان آن دوره بودند.

۲۵ - کدام گزینه بیانگر ویژگی فکری شعر سبک خراسانی است؟

۱) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال و قافیه و ردیف شعر، بسیار ساده است.

۲) زبان، ساده و لغات عربی کم است و برخی کلمات در مقایسه با زبان امروز تلفظی متفاوت دارد.

۳) برخی لغات مهجور و کهنه‌اند و در توصیف‌ها بیش‌تر از تشبیه حسی استفاده می‌شود.

۴) اشعار پندآموز ساده است و جنبه‌ی عملی و دستوری دارد و شعر واقع‌گراست.

۲۶ - کدام گزینه به ترتیب برای جاهای خالی مناسب است؟

«بر بنیاد تقسیم‌بندی بهار، دوره از تاریخ ۴۵۰ آغاز شد و تا تاریخ ۵۵۰ هجری

قمری ادامه داشت و دوره سبک هندی از قرن تا بود.»

۱) سامانی / یازدهم / سیزدهم ۲) بازگشت ادبی / قرن هشتم / دهم

۳) سبک عراقی / قرن هشتم / دهم ۴) غزنوی و سلجوقی اول / دهم / سیزدهم

۲۷ - سبک‌های «فکاهی - حماسی - فلسفی - غزنوی» به ترتیب بر چه اساس تقسیم‌بندی

شده‌اند؟

۱) موضوع و نوع - هدف - قلمرو دانشی - مخاطب

۲) هدف - موضوع و نوع - قلمرو دانشی - زمان اثر

۳) هدف - مخاطب - موضوع و نوع - زمان اثر

۴) موضوع و نوع - مخاطب - هدف - محیط جغرافیایی

۲۸ - با توجه به متن زیر کدام گزینه نادرست است؟

«دلاک و قیّم درآمدند و خدمت کردند و به وقتی که بیرون آمدیم هر که در مسلخ گرمابه بود، همه

بر پای خاسته بودند و نمی‌نشستند، تا ما جامه پوشیدیم و بیرون آمدیم در آن میانه ۳) شنیدم ۴)

حمّامی به یاری از آن خود می‌گوید: «این جوانان آنان‌اند که فلان روز، ایشان را در حمّام

نگذاشتیم.»

۱) تکرار فعل ۲) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی

۳) حذف فعل به قرینه ۴) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا

۲۹ - طبق نظریه ارسطو، اگر آثار ادبی را به «سبک عامیانه، سبک عالمانه» و «سبک عرفانی،

سبک حماسی» تقسیم‌بندی کنیم، این دسته‌بندی به ترتیب بر چه اساسی صورت گرفته است؟

۱) براساس موضوع و نوع / براساس هدف

۲) براساس هدف / براساس قلمرو دانشی

۳) به تناسب مخاطب / براساس موضوع و نوع

۴) به تناسب مخاطب / براساس هدف

۳۰ - با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

«به سرای سپنج مهمان را دل نهادن همیشگی نه رواست

زیر خاک اندرون‌ت باید خفت گرچه اکنون‌ت خواب بر دیباست

با کسان بودنت چه سود کند؟ که به گور اندرون شدن تنهاست...»

۱) سادگی اشعار پندآموز و اندرزگونه ۲) کم بودن لغات عربی

۳) غلبه روح شادی و نشاط در شعر ۴) سادگی ردیف و قافیه

۳۱ - بر اساس تقسیم‌بندی سبکی ملک‌الشعرای بهار به‌ترتیب نثر مصنوع و نثر فنی مربوط به کدام دوره‌ها است؟

۱) بازگشت ادبی - سبک عراقی ۲) سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان - بازگشت ادبی

۳) سبک عراقی - سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان ۴) سبک عراقی - بازگشت ادبی

۳۲ - چند ویژگی مربوط به نثر دوره سامانی در بین موارد زیر وجود دارد؟

«ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی، تمثیل و استشهاد به

آیات و احادیث و اشعار، افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی، حذف افعال به

قرینه»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۳۳ - متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره است؟

«پس عبدالمطلب گفت که ایهاالملک، من خداوند اُشترم نه خداوند خانه و مر این خانه را

خداوندی هست و او خود خانه خود را نگاه دارد.»

۱) قابوس‌نامه - دوره غزنوی ۲) کشف‌المحجوب - دوره غزنوی

۳) کیمیای سعادت - دوره سلجوقی ۴) ترجمه تفسیر طبری - دوره سامانی

۳۴ - از منظر سبک‌شناسی، کدام گزینه نادرست است؟

۱) ویژگی نثر سامانی: تکرار فعل یا اسم به ضرورت معنی

۲) ویژگی فکری شعر خراسانی: حاکمیت روح حماسه بر شعر

۳) ویژگی ادبی شعر خراسانی: تفاوت تلفظ برخی کلمات در مقایسه با امروز

۴) ویژگی نثر غزنوی و سلجوقی: اطناب

۳۵ - در کدام گزینه هر دو اثر به نثر دوره غزنوی و سلجوقی مربوط می شود؟

۱) ترجمه تفسیر طبری - تاریخ بیهقی

۲) سیاست نامه - کشف المحجوب

۳) شاهنامه منشور ابومنصوری - سفرنامه ناصر خسرو

۴) قابوس نامه - تاریخ بلعمی

۳۶ - از میان آثار زیر، به ترتیب چند اثر مربوط به نثر دوره «سامانی» و چند اثر مربوط به نثر دوره

«غزنوی و سلجوقی» است؟

«تاریخ بلعمی - تاریخ بیهقی - کشف المحجوب - سیاست نامه - التفهیم - شاهنامه ابومنصوری - قابوس نامه»

۳) سه - چهار ۲) چهار - دو ۳) سه - دو ۴) چهار - سه

۳۷ - عبارت کدام گزینه، مربوط به نثر دوره سامانی است؟

۱) آنچه نصیب عام بود آن است که چون جهله این علم کتابی نو بینند که نام مصنف آن به چند جای بر آن مثبت نباشد، نسبت آن کتاب به خود کنند.

۲) اگر شاعر باشی جهد کن تا سخن تو سهل ممتنع باشد. بپرهیز از سخن غامض و چیزی که تو دانی و دیگران را به شرح آن حاجت آید، مگوی.

۳) بدین شهر زلزله افتاد شب پنجشنبه هفدهم ربیع الاول سنه اربع و ثلاثین و اربعمایه و در ایام مستترقه بود پس از نماز خفتن بعضی از شهر خراب شده بود و بعضی دیگر را آسیبی نرسیده بود.

۴) سود این نامه هر کسی را هست، و رامش جهان است، و اندوه گسار اندوه گنان است، و چاره درماندگان است.

۳۸ - کدام گزینه ویژگی نثر دوره سامانی نیست؟

۱) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۲) بهره گیری کمتر از لغات عربی

۳) حذف افعال به قرینه

۴) افزایش کاربرد نشانه های جمع فارسی بر جمع عربی

۳۹ - متن «خسرو بنشست، چنان که رسم ملوک بود، و رسول را بار داد. پیش رسول با وزیر - بوذرجمهر - گفت: «ای فلان، همه چیز در عالم تو دانی؟» بوذرجمهر گفت: «نه، ای خدایگان...!»
متعلق به کدام دوره‌ی تاریخی نثر فارسی است؟

۱) دوره‌ی غزنوی و سلجوقی ۲) دوره‌ی سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان

۳) دوره‌ی سامانی ۴) دوره‌ی سبک عراقی

۴۰ - ویژگی سبکی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

۱) گر نه آیین جهان از سر همی دیگر شود / چون شب تاری همی از روز روشن‌تر شود (کاربرد قافیه و ردیف ساده)

۲) هر شب همی درخشد در گلستان / چون شعله‌های آذر گل‌های نار (استفاده طبیعی از آرایه‌های ادبی)

۳) ز دور هرکه مر او را بدید پیر و جوان / به خوب‌تر لقبی گفت سیدا مرحب (سادگی زبان شعر)

۴) ای آنکه همی قصه من پرسی هموار / گویی که چگونه است بر شاه تو را کار (استفاده از دو نشانه برای يك متمم)

۴۱ - با توجه به متن زیر کدام ویژگی نثر دوره سامانی دیده نمی‌شود؟

«و انوشروان به خواب اندر چنان دید که بادی از آسمان بیامدی و کوشک او همه ویران کردی و از کنگره‌های کوشک چهارده بماندی و باقی جمله ویران شدی و آتشی بیامدی و آن کوشک او را بسوختی.»

۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا ۲) کوتاهی جملات

۳) افزایش لغات عربی ۴) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۴۲ - در کدام گزینه به ترتیب دو نمونه از آثار دوره غزنوی و سلجوقی و دو نمونه از نثرهای موفق دوره سامانی آمده است؟

۱) التفهیم - تاریخ بلعمی - تاریخ بیهقی - قابوس‌نامه

۲) کشف‌المحجوب - سیاست‌نامه - قابوس‌نامه - شاهنامه ابومنصوری

۳) تاریخ بلعمی - کیمیای سعادت - تاریخ بیهقی - تاریخ بلعمی

۴) تاریخ بیهقی - سیاست‌نامه - تاریخ بلعمی - التفهیم

۴۳ - ویژگی‌های فکری «کاربرد اشعار پندآموز و اندرزگونه ساده»، «واقع‌گرایی در شعر» و «غلبه روح شادی» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- ① الف) هر ساعتی سرشک گلاب از هوا چکد هر لحظه‌ای نسیم گل آید ز بوستان
 ب) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش بیان کند که چه بوده است ناشکیبا را
 ج) شما را همان رنج پیش است و ناز زمانی نشیب و زمانی فراز
 د) به شادکامی در کاخ نو نشسته به عیش ز کاخ بر شده تا زهره ناله زمزم
 ه) بر هم نزن دست خزان بزم ریاحین گر باد به بستان برد از زلف تو بویی
- ① ج - ه - ب ② ج - الف - د ③ ب - الف - د ④ ب - ه - الف

۴۴ - کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

«این بوسهل مرادی امامزاده و محتشم و فاضل و ادیب بود، اما شرارت و زعارتی (بدخویی) در طبع وی مؤکد شده - و لاتبدیل لخلق الله - و با آن شرارت دلسوزی نداشت و همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بزرگ و جبار بر چاکری خشم گرفتگی و آن چاکر را لت (سیلی) زدی و فرو گرفتگی و فرصتی جستی و تضریب کردی و المی بزرگ بدین چاکر رسانیدی ...»

- ① حذف فعل به قرینه ② استشهاد به آیات قرآن
 ③ افزایش کاربرد لغات عربی ④ وجود جملات طولانی در متن
- ۴۵ - متن زیر را از دوره سامانی بخوانید و مشخص کنید کدام ویژگی نثر این دوره به درستی ذکر نشده است؟

«هر کجا آرامگاه مردمان بود به چهار سوی جهان از کران تا کران این زمین را ببخشیدند و به هفت بهر کردند و هر بهر را یکی کشوری خواندند. نخستین را ارزه خواندند، دوم را شبه خواندند، سوم را فرددفش خواندند، چهارم را ویدرفش خواندند ...»

- ① استفاده نکردن از لغات قدیمی فارسی
 ② تکرار فعل به ضرورت معنی
 ③ بهره‌گیری کمتر از لغات عربی
 ④ به‌کارگیری جملات کوتاه

۴۶ - توضیح کدام گزینه دربارهٔ نثر دورهٔ سامانی درست نیست؟

- ۱) کوتاهی جملات، بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - محتوای نثر این دوره بیشتر علمی است.
- ۲) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - ترجمهٔ تفسیر طبری از نمونه‌های موفق این گروه نثر به شمار می‌رود.
- ۳) تکرار فعل یا اسم به ضرورت معنی، کوتاهی جملات - تاریخ بلغمی از نمونه‌های موفق این نوع نثر به شمار می‌رود.
- ۴) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، حذف افعال به قرینه - قابوس‌نامه از نمونه‌های موفق این نوع نثر به شمار می‌رود.

۴۷ - کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است؟

- ۱) استفاده از دو نشانه برای یک مضمون
 - ۲) شعر واقع‌گرا و توصیفات طبیعی
 - ۳) بهره‌گیری از تشبیه حسی در توصیف پدیده‌ها
 - ۴) کاهش سادگی و روانی کلام و قافیه و ردیف ساده
- ۴۸ - کدام مورد بیانگر ویژگی سبکی نثر زیر نیست؟
- «سالی چند بماندند که ملک بنام کودکی بود و کس هیبت نداشت و هیچ سپاه گرد نیامد تا شاپور بزرگ شد. پس چون پنج سال برآمد، عقل و تدبیر اندرو بدید و نخستین چیزی که از عقل و ادب شاپور بدیدند یک شب بر بام کوشک خفته بود و به تیسفون ...»

- ۱) کوتاهی جملات
 - ۲) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
 - ۳) بهره‌گیری فراوان از لغات عربی
 - ۴) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی
- ۴۹ - معشوق شاعر در کدام بیت، مطابق با ویژگی‌های عمدهٔ سبک خراسانی نیست؟
- ۱) گرفت خواهم زلفین عنبرین تو را به بوسه نقش کنم برگ یاسمین تو را
 - ۲) ای قوم به حج رفته کجایید کجایید؟ معشوق همینجاست بیایید بیایید
 - ۳) همیشه سرو و صنم خصم او شدند که او ز سرو قامت برده‌ست و نیکوئی ز صنم
 - ۴) شدم فتنه بر غمزگانش بلی شود فتنه مردم چو بیند فتن

۵۰ - عبارت کدام گزینه، نمی‌تواند مربوط به نثر دوره غزنوی و سلجوقی باشد؟

- ① اگر دوستی خدای تعالی حاصل کرده بود و اسباب دنیا بر وی منقض و شوریده می‌داشت، چون بمرد به معشوق خویش رسید و مزاحم و مشوش از میان برخاست و به سعادت رسید.
- ② پیغمبر (ص) گفت: «طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ» ... پس بدان که از علم اندک عمل بسیار توان گرفت و باید که علم مقرون عمل باشد.
- ③ از رسم‌های پارسیان، نوروز چیست؟ نخستین روز است از فروردین ماه وزین جهت روز نو نام کردند زیرا ک پیشانی سال نو است.

④ شکم را گرسنه دارید و جگر را تشنه و تن را برهنه دارید تا مگر خداوند تعالی را ببینید به دل. اگر تن را از گرسنگی بلا بود، دل را بدان ضیاء بود و جان را صفا بود و سر را لقا بود.

۵۱ - در کدام بیت شاعر برای توصیف پدیده مورد نظرش، از تشبیه حسی بهره نگرفته است؟

- ① فروزنده چون مشتری بر سپهر همه جای شادی و آرام و مهر
- ② ای نیزه تو همچو درختی که مر او را در هر گرهی از دل بدخواه تو باریست
- ③ بیدار کنید مستیان را از بهر نیب (= شراب) همچو جان را
- ④ پیرسید و گفتا چه بودت بگوی چرا پژمرد آن چو گلبرگ روی
- ۵۲ - براساس تقسیم‌بندی سبک از نظر ارسطو کدامیک از گزینه‌های زیر تماماً درست است؟

- ① براساس موضوع و نوع: عرفانی / براساس هدف: عالمانه
- ② براساس محیط جغرافیایی: خراسانی / براساس موضوع: حماسی
- ③ براساس قلمرو دانشی: علمی / براساس موضوع: فکاهی
- ④ براساس زمان و دوره اثر: غزنوی / براساس هدف: عرفانی
- ۵۳ - همه ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی در ابیات زیر مشهود است؛ به جز:

«بر کُن ز خواب غفلت پورا سر و اندر جهان به چشم خرد بنگر

ایزد خرد ز بهر چه داده‌ستت؟ تا خوش بخسبی و بخوری چون خر

برنه به سر کلاه خرد وانگه برکن به شب یکی سوی گردون سر»

- ① کمی لغت عربی ② کهنه و مهجور بودن بعضی از کلمات
- ③ سادگی زبان شعر ④ استفاده از دو نشانه برای یک متمم

۵۴ - باتوجه به کالبدشکافی ابیات زیر همه گزینه‌ها به جز گزینه صحیح است.

- «یارم سپند گرچه بر آتش همی فکند از بهر چشم تا نرسد مر ورا گزند
او را سپند و آتش ناید همی به کار با روی همچو آتش و با خال چون سپند»
- ۱) وجود لغات عربی و لغات بیگانه
۲) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.
۳) معشوق و یار، زمینی است.
۴) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه (از نوع حسی) بهره گرفته شده است.

۵۵ - براساس تقسیم‌بندی سبکی بهار کدام مورد نادرست است؟

- ۱) شعر سبک خراسانی یا ترکستانی از آغاز شعر فارسی تا قرن ششم است.
۲) شعر سبک عراقی متعلق به قرن ششم تا دهم است.
۳) نثر مصنوع، مربوط به دوره سبک عراقی و نثر فنی مربوط به دوره سلجوقی دوم و خوارزمشاهیان است.
۴) سبک شعر دوره بازگشت از قرن دوازدهم تا اوایل سیزدهم است و بعد از سبک هندی قرار می‌گیرد.

۵۶ - به ترتیب چهارمین دوره شعر فارسی در تقسیم‌بندی بهار کدام است و نام‌گذاری «سبک حماسی» و «سبک خراسانی» طبق نظریه ارسطو، بر چه اساسی صورت گرفته است؟

- ۱) سبک هندی - موضوع - محیط جغرافیایی
۲) سبک هندی - هدف - مخاطب
۳) دوره بازگشت - موضوع - محیط جغرافیایی
۴) دوره بازگشت - هدف - مخاطب

۵۷ - با توجه به سبک نثر زیر، کدام گزینه درست است؟

«ایدون گویند که نخست پادشاهی که بنشست هوشنگ بود او را پیشداد خواندند که پیشتر کسی که آیین داد در میان پدید آورد او بود. دیگر گروه کیان بودند و سدیگر اشکانیان بودند و چهارم گروه ساسانیان بودند و اندر میان گاه پیکارها و داوری‌ها رفت تا از آشوب کردن با یکدیگر و تاختن‌ها و پیشی کردن و برتری جستن. کز پادشاهی ایشان این کشور بسیار تهی ماندی و بیگانگان اندر آمدندی و بگرفتندی این پادشاهی، چنانک به گاه جمشید بود.»

۱) کم بودن لغات عربی - اطناب

۲) لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد - تکرار فعل یا اسم

۳) استفاده از دو نشانه برای یک متمم - حذف فعل به قرینه

۴) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث و اشعار - حذف به قرینه

۵۸ - در بیت کدام گزینه، شاعر بیش از سایر گزینه‌ها از آرایه‌های ادبی بهره گرفته است؟

۱) ز دشمن گر ایدون که یابی شکر گمان بر که زهر است هرگز مخور

۲) چو تنها ماند ماه سرو بالا فشانند از نرگسان لؤلؤی لالا

۳) گرچه دانی که نشنوند، بگوی هر چه دانی ز نیک خواهی و پند

۴) ز آمده، شادمان ببايد بود وز گذشته نکرد باید یاد

۵۹ - از منظر قلمرو فکری در سبک خراسانی، مضمون کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) هر آن کس که جوید به دل راستی نیارد به کار اندرون کاستی

۲) تا همی گیتی بماند اندرین گیتی بمان تا همی عزت بنازد اندر این عزت بناز

۳) همه خاک دارند بالین و خشت خنک آن که جز تخم نیکی نکشت

۴) تو تا زنده‌ای سوی نیکی گرای مگر کام یابی به دیگر سرای

۶۰ - عبارت کدام گزینه از منظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی درست است؟

① آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده بیشتر آثار دینی است و حتی رساله‌های غیردینی پهلوی هم رنگ دینی دارند.

② محمدتقی بهار، نثر فارسی را در شش و شعر فارسی را در هفت دوره طبقه‌بندی کرده است.

③ نخستین آثار نظم زبان فارسی در دوره اسلامی، ابتدا در خراسان بزرگ (خراسان کنونی و افغانستان و تاجیکستان، ماوراءالنهر و ترکستان) پدید آمدند.

④ خروج شعر از دربار در قرن ۵ و ۶ هجری، موضوع شعر را محدود به مفاهیم خانقاهی کرد.

WWW.20SHOO.IR